

1

Bijeenkomst 3

- Probleemstelling: praktijkprobleem, onderzoeksvraag, en theoretisch kader
- Methode van onderzoek
- Vooruitblik: onderzoeksplan

TILBURG UNIVERSITY www.docentonderzoekbrabant.nl

2

Van praktijkprobleem (oriëntatie) naar onderzoeksdoel naar onderzoeksvragen (richten)

- Beschrijving praktijkprobleem
- Welke bijdrage ga je leveren aan oplossen (deel van probleem)? = onderzoeksdoel
- Welke vraag / vragen moet je daarvoor beantwoorden? = onderzoeksvraag
- Onderzoeksvraag is bepalend voor verdere keuzes.

TILBURG UNIVERSITY www.docentonderzoekbrabant.nl

3

Onderzoeksdoel

Bespreek onderzoeksdoel a.d.h.v. criteria

- Gebaseerd op de analyse van het probleem
- Geformuleerd in termen van opbrengsten
- Voldoende afgebakend en eenduidig geformuleerd
Kom niet weinig over veel te weten, maar veel over weinig.
- Haalbaar; leent zich voor praktijkonderzoek
- Besproken met betrokkenen in de school.

TILBURG UNIVERSITY www.docentonderzoekbrabant.nl

4

Richtlijnen voor onderzoeksvragen

Bespreek onderzoeksvraag a.d.h.v. richtlijnen:

- Vragende vorm (geen wens of veronderstelling)
- Open (geen ja-nee vraag)
- Eenduidig; kernbegrippen definiëren
- Enkelvoudige vraagstelling
- Antwoord is niet al bekend
- Geen onjuiste of niet onderbouwde aannames
- Acceptabel (niet sterk negatief)
- Aansprekend, relevant
- Deelvragen dragen bij aan beantwoording van hoofdvraag

TILBURG UNIVERSITY www.docentonderzoekbrabant.nl

5

Theoretisch kader / literatuurstudie

(Verdiepende probleemanalyse)

*'Een theoretisch kader is een **overzicht** van **bestaande kennis** en **inzichten** over het praktijkprobleem dat **centraal** staat in jouw onderzoek'*

TILBURG UNIVERSITY www.docentonderzoekbrabant.nl

6

Hoe kies je tekstbronnen?

- Er moet een relatie zijn met het doel van het onderzoek:
 - vraag jezelf af waarom de tekstbron bruikbaar is voor jouw onderzoek.
- De tekstbron moet betrouwbaar zijn;
 - vraag jezelf af waar de bron gepubliceerd is (tijdschrift),
 - wie de auteur is (onderzoeker?, waar werkzaam?),
 - welk doel de tekst heeft (informerend; beïnvloedend),
 - welke informatie gebruikt wordt (onderzoek, review, theorie)
 - welke bronnen er vermeld worden (literatuurlijst)
- Eindigt een webadres op:
 - .edu staat voor onderwijsinstelling (meestal Amerikaans)
 - .org is een non-profit organisatie

7

Methode van onderzoek

Onderzoeksaanpak
Onderzoeksdesign
Onderzoeksontwerp

Vandaag

- Achtergrond methode
- Werken aan / overleggen over je onderzoeksplan

8

De methode

Je beschrijft hoe je een antwoord gaat vinden op de hoofdvraag (uitgesplitst in deelvragen) van je onderzoek.
Verantwoording / navolgbaarheid

Belang van een goede onderzoeksvraag
Je gaat nu kijken: is het meetbaar te maken? Hoe kan ik dat doen?

Bijvoorbeeld:
"Hoe kan ik mijn theorielessen met behulp van digitale middelen aantrekkelijker maken voor de leerlingen?"

Onderzoeksvraag bevat begrippen (variabelen); hoe ga je die vaststellen / meetbaar maken / operationaliseren?
Precies definiëren en expliciteren:
theorielessen, digitale middelen, aantrekkelijker, de leerlingen.

www.docentonderzoekbrabant.nl

9

Kwantitatief / kwalitatief onderzoek

	Kwantitatief	Kwalitatief
Onderzoeksvraag	Gesloten Ligt vast	Open Kan aangepast worden
Doelstelling	Beschrijven, verklaren	Beschrijven, verkennen, ontwikkelen/design
Dataverzameling	Standaard manier	Verschillende manieren
Type data	Gestructureerd (cijfers)	Minder gestructureerd (verslagen, transcripten)
Verwerking data	Statistische analyses	Labels/ categorieën, structuur aanbrengen

10

Design en vormen van dataverzameling

Kwantitatief onderzoek	Kwalitatief onderzoek
Experiment (zuiver, quasi)	Actie-onderzoek / procesonderzoek / ontwerponderzoek
Survey (beschrijvend, toetsend)	Survey (beschrijvend, verkennend)

Vormen van dataverzameling

Tekstbronnen bestuderen
Observatie
Bevragen: - mondeling (interview / focusgroep)
- schriftelijk (enquête)
Toets/test
Narratieve, beeldende, reflectieve methode; sociaal experiment
Bezoeken

11

Keuze van methode

- Draagt de onderzoeksactiviteit bij aan het **beantwoorden** van de onderzoeksvraag?
- Is de methode van dataverzameling de **meest efficiënte manier** om aan de data te komen?
- Is er **triangulatie** ingebouwd? (meerdere databronnen en methoden)
- **Per deelvraag:** past de methode van dataverzameling bij de deelvraag?

www.docentonderzoekbrabant.nl

12

Methode beschrijven in je onderzoeksplan: vier vragen

1. Op welke onderzoeks(deel)vraag is de onderzoeksactiviteit gericht?
2. Waaraan ontleen je data? = Wat ga je doen? Beschrijving van de activiteit: wat en hoe
3. Wie heb je daarvoor nodig? (beschrijving informanten)
4. Wanneer voer je de activiteit uit? Planning maken.

13

Wat en hoe: onderzoeksactiviteiten en procedure

Per deelvraag:

Geef aan hoe je data verkrijgt: methode en instrument(en):

- deelactiviteiten, bijv opstellen vragenlijst, online versie maken, uitproberen, uitzetten onder respondenten
- waaraan ontleen je de data: tekstbronnen, informanten
- hoe ga je de data analyseren?

Verantwoord de keuzes.

Beschrijf de instrumenten: hoe is het opgebouwd?

14

Wie = informanten

- Wie ga je bevragen / interviewen / observeren etc.?
- Participanten, respondenten, informanten
- Selectie van respondenten en verantwoording (steekproef, representativiteit etc.)
- Anoniem, maar met relevante achtergrondgegevens

15

Wanneer

- Tijdsplanning: laat zien welke activiteiten je in welke volgorde wilt uitvoeren.
In de vorm van: *een agenda, tijdlijn of stroomschema.*
- Randvoorwaarden: uren, hulpmiddelen, materialen, beschikbaarheid participanten, ruimtes...

Zie: p. 172-174 handboek

16

Voorbeeld: schema voor methode

Deelvragen	Onderzoeksactiviteit	Planning in de tijd: wanneer?
1. Wat wordt verstaan onder zelfstandig leren? <i>definiërend</i>	1a. Wat: tekstbronnen bestuderen: vakliteratuur	week 12-13
	1b. Wat: interviews Wie: collega's sectie	week 14 week 15-16 week 17-18
	1b1. opstellen 1b2. afnemen 1b3. analyseren	
2. Welke werkvormen voor zelfstandig leren zijn er; wat zijn ervaringen daarmee? <i>beschrijvend</i>	2a. Wat: tekstbronnen bestuderen: vakliteratuur, onderzoeksliteratuur	week 12-13
	2b. Wat: interviews Wie: docenten school X	
3. In hoeverre is zelfstandig leren al te vinden in schrijfpoddrachten? <i>beschrijvend, vergelijkend</i>	3a. Wat: tekstbronnen bestuderen: documenten, schrijfpoddrachten.	week 14-15
	3b. Wat: enquête Wie: collega's sectie, leerlingen	zie 1b

17

Het onderzoeksplan vooraf

- Inleiding
 - > Aanleiding
 - > Context
- Probleemstelling
 - > Beschrijving praktijkprobleem
 - > Literatuurstudie
 - > Onderzoeksdoel
 - > Onderzoeksvraag
- Methode (onderzoeksaanpak)
 - > Onderzoeksactiviteiten (participanten, instrumenten)
 - > Tijdsplanning
 - > Randvoorwaarden

(zie handboek p. 175-176)

18

Methode (=aanpak) in het onderzoeksverslag achteraf

Beschrijving en verantwoording: hoe ben je tot een antwoord op de onderzoeksvragen gekomen?

1. Participanten (respondenten, informanten)

Wie heb je bevroegd / geïnterviewd / geobserveerd etc.?

2. Onderzoeksinstrument

Waarmee heb je de participanten bevroegd / geïnterviewd / geobserveerd?

Hoe is het instrument opgebouwd?

3. Procedure

Hoe ben je te werk gegaan (hoe zijn participanten benaderd, gemaakte afspraken; hoe is het verlopen etc.)

4. Analyse van de gegevens

Hoe heb je de gegevens geanalyseerd?

19

Aan de slag met het onderzoeksplan

- Zoek passende methode bij jouw onderzoeksvragen (gebruik hoofdstuk 5 handboek en keuzehulp).
- Beschrijf (verantwoord!) en plan de onderzoeksactiviteiten (schematisch per deelvraag).
- Schrijf concept onderzoeksplan: inleiding, probleemstelling en methode

Volgende bijeenkomst

2 december

Concept onderzoeksplannen bespreken

20